

Model de resposta del text *Pragmàtica del 29 de juny de 1707*

El text que tenim present és de caràcter jurídic ja que es tracta d'un conjunt de lleis. El seu autor és Felip de Borbó, per tant és una font primària. El tema és polític ja que aquest text fa referència a qüestions relacionades amb l'aplicació d'una nova organització política i administrativa dels regnes de València i Aragó.

El públic a qui va dirigit és a la població en general i, en concret, a la població d'aquests regnes.

Aquest decret parla de reorganitzar les institucions, així com d'adaptar les lleis de València i Aragó a partir del model castellà amb l'objectiu d'unificar tot el territori que està sota domini de Felip V.

El context en el que ens trobem és la Guerra de Successió (1701-1714), esdeveniment que comença després de la mort del darrer rei de la dinastia dels Àustria, Carles II a Espanya.

La seva mort sense descendència va suposar un conflicte quan es va proclamar Felip d'Anjou (net del rei de França, Lluís XIV) com a nou Rei d'Espanya, i que va enfrontar, en el context europeu, França i Espanya (partidaris de Felip) amb Àustria, Gran Bretanya i Holanda i després Savoia i Portugal (partidaris de l'arxiduc Carles d'Àustria). A la Península també va enfrontar la Corona de Castella (partidaris de Felip) i Aragó (partidaris de l'Arxiduc i contraris a la política centralista de Felip).

El conflicte europeu acabarà amb els Tractats d'Utrecht i Rastatt (1713, 1714) quan s'accepta a Felip V com a Rei d'Espanya, a canvi de renunciar a la Corona francesa, de la mateixa manera que haurà de fer una sèrie de cessions territorials.

A Espanya, la guerra va posar-se al costat de Felip, sobretot a partir de 1707, amb la victòria d'Almansa i a mesura que anava conquerint els territoris que no el van donar suport aquests van ser castigats amb els anomenats Decrets de Nova Planta, i així ho expressa l'autor al començament del text quan parla que Aragó i València li van "faltar el jurament de fidelitat". D'aquesta manera, les institucions, lleis, furs i llengua pròpies d'aquests territoris seran eliminats per les institucions i lleis provinents de Castella.

Felip importarà el model polític francès com és la Monarquia Absoluta amb la qual el rei té un origen diví i el seu poder és incontestable. El seu interès serà unificar els territoris peninsulars a partir d'elles institucions existents a Castella.

Les institucions estaran centralitzades des de Madrid, amb Secretaries de Despatx i Consell des del Govern Central i amb nomenament directe del Rei; dividirà el territori en províncies on hi enviarà un Capità General i un Intendent per organitzar i administrar aquests territoris i a nivell municipal instaurarà a la Corona d'Aragó la figura del corregidor, ja existent a Castella. L'administració de justícia es farà a partir de l'Audiència, també originari de Castella.

Per una altra llengua Castellana serà l'única oficial a tot el Regne , i així desapareix el Català de l'àmbit públic

Tot i que els Decrets foren restrictius quant a antics costums i lleis dels territoris conquerits, també oferiran grans novetats relacionades amb la llibertat i l'accessibilitat a oficis ja que obrirà fronteres entre regnes a qualsevol habitant de tot el territori espanyol.

Els principals canvis respecte al model polític dels Àustries són, per una banda, la desaparició del model pactista existent a la Corona d'Aragó, on el Rei havia de respectar les lleis i drets d'aquests territoris, així com les seves pròpies institucions. A partir d'ara, el model és centralista amb l'objectiu d'uniformització política, jurídica i administrativa. Com a exemple Felip eliminarà els Consells d'Aragó i Catalunya i els reunificarà amb un únic Consell de Castella.

Aquest Decret de Nova Planta és el primer que es farà ja que a mesura que Felip va anar conquerint la resta de territoris enemics també hi va anar imposant els Decrets, a Mallorca, l'any 1715(tot i respectant algunes institucions i el dret civil) i a Catalunya el 1716.

Per la seva banda, cal destacar que territoris com el País Basc i Navarra, que van donar-li suport durant la guerra, van poder mantenir els seus furs.